

Doğma, canım-varlığım qədr sevdiyim Azərbaycanım mənim qibləgəmdir

Qəzet 1921-ci ildən çıxır

ŞƏRQ qapısı

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 5 (23.647)

9 yanvar 2021-ci il, şənbə

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 20 qəpik

Yanvarın 8-də Naxçıvan Şahmat Mərkəzində Naxçıvan Muxtar Respublikası Şahmat Federasiyasının 2020-ci ilin yekunları ilə bağlı tədbiri keçirilmişdir.

Əvvəlcə Vətən müharibəsində şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilmişdir.

Azərbaycan Şahmat Federasiyasının vitse-prezidenti, Naxçıvan Muxtar Respublikası Şahmat Federasiyasının sədri Seymur Talıbov çıxış edərək demişdir ki, hazırda dünyanı əhatə edən pandemiya federasiyanın fəaliyyətinə də təsirsiz ötüşməmiş, qarşıda duran vəzifələrin icrası məlum məsələyə görə təxirə salınmışdır. Buna baxmayaraq, Şahmat Federasiyası üçün ili uğurlu hesab etmək olar. Belə ki, il ərzində şahmatçıların bu idman növünə marağının artırılması üçün mütəmadi olaraq onlayn tədbirlər, yarışlar keçirilmişdir. Bu da muxtar respublikada fəaliyyət göstərən şahmat mərkəzlərində və məktəblərdə müasir texnologiyanın yüksək səviyyədə olmasının göstəricisidir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talıbovun diqqət və qayğısı sayəsində şahmatçılar üçün hərtərəfli şərait yaradılmışdır. Bunun nəticəsidir ki, muxtar respublikada şahmatın inkişafı sahəsində görülən işlər beynəlxalq şahmat ictimaiyyəti tərəfindən yüksək dəyərləndirilir.

Vurğulanmışdır ki, 2020-ci il

Naxçıvan Muxtar Respublikası Şahmat Federasiyası ilə uğurla yekun vurub

həm də ölkəmizin tarixinə qızıl həflərlə yazılmışdır. Belə ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında İkinci Qarabağ müharibəsindəki tarixi qələbə nəticəsində 30 ilə yaxın düşmən tapdağında olan torpaqlarımız geri qaytarılmışdır. Müharibədə Naxçıvanın igid zabit və əsgərlərinin göstərdiyi şücaət danılmazdır. Bu onu göstərdi ki, Naxçıvanda gənclik və tənəpərvər ruhda tərbiyə olunur və böyüyür.

Qeyd edilmişdir ki, Şahmat Federasiyası 2021-ci il üçün planlarını artıq təsdiqləmişdir. Bununla yanaşı, federasiyanın məşqçi-müəllimləri, eləcə də zəka sahibləri üçün yeni kitabların tərcüməsi, məşqçilərin

ərsəyə gətirdiyi kitabların çapı nəzərdə tutulmuşdur. Geridə qoyduğumuz ildə şahmat məktəblərinin Avropa ölkələri, Türkiyənin müxtəlif klubları, eləcə də ölkənin bəzi şəhər və rayon şahmat məktəbləri ilə onlayn yoldaşlıq görüşləri təşkil etməsi federasiyamızın mütəmadi olaraq çalışdığından xəbər verir. Xüsusilə Sədərək Rayon Uşaq-Gənclər Şahmat Məktəbi ilə Lənkəran rayon şahmatçıları arasında keçirilən yoldaşlıq görüşü yüksək qiymətləndirilmişdir.

Federasiya rəhbəri çıxışının sonunda diqqətə çatdırmışdır ki, bu gün Ali Məclis Sədri üçün qayğısı nəticəsində Naxçıvan şahmatı yeni inkişaf dövrünü yaşayır. Şahmatçılarımız beynəlxalq arenada öz yerini tutur, reytinglərini artırır. Fede-

rasiya üzvləri adından Ali Məclisin Sədri minnətdarlığını bildirən Seymur Talıbov cari ildə də bu uğurlu fəaliyyətin davam etdiriləcəyinə əminliyini vurğulamışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Şahmat Federasiyasının sədr müavini Emin Hacıyev federasiyanın 2020-ci ildə gördüyü işlərdən danışıaraq bildirmişdir ki, ötən il 38 şahmatçımız Ağcabədi rayonunda keçirilən şahmat üzrə Azərbaycan birinciliyinin seçmə yarışlarında mübarizə aparmışdır. 12 zəka sahibimiz ölkə birinciliyində iştirak etmək hüququ əldə etmişdir. Sevin-dirici haldır ki, bu şahmatçılar arasında Babək, Şərur və Ordubad rayonlarının şahmatçıları da yer almışdır. Geridə qoyduğumuz ildə

onlayn olaraq həftədə 5 dəfə dərs keçilmiş, yoldaşlıq görüşləri təşkil olunmuşdur. Eyni zamanda bütün dərslər federasiyanın "YouTube" kanalına yerləşdirilmiş, CD-lər şəklində bütün məktəblərə paylanmışdır. Federasiyanın saytı operativ olaraq çalışır və məlumatlar hər gün yenilənir. Emin Hacıyev yaradılan şəraitə görə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri şahmatçılar adından minnətdarlıq etmişdir.

Sonra rayon şahmat məktəblərinin direktorları və məşqçi-müəllimləri ilə növbəti ildə qarşıda duran vəzifələrlə bağlı müzakirələr aparılmış, məşqçi-müəllimlərin fikirləri dinlənilmiş, təkliflər müzakirə olunmuşdur.

"Şərq qapısı"

Torpaqların su təminatı yaxşılaşdırılır

Muxtar respublikada meliorasiya və irriqasiya sistemlərinin yenidən qurulması sahəsində tədbirlər davam etdirilir. Torpaq sahələrinin suvarma suyu ilə təmin olunması, əhalinin içməli su təchizatının yaxşılaşdırılması, yeni torpaq sahələrinin əkin dövrünə qatılması üçün dekabr ayında da işlər davam etdirilmiş, sudan səmərəli istifadəyə nəzarət artırılmışdır. Muxtar respublika üzrə ötən ay su istifadəçilərinə 11,9 milyon kubmetr suvarma suyu verilmiş, bunun müqabilində 9 min 682 hektar torpaq sahəsi suvarılmışdır.

Bu dövrdə 13,4 kilometr beton və torpaq kanal, 12 kilometr ara arxlar, 5 kilometr kollektor lildən təmizlənmiş, 77,4 hektar sahədə qrunt sularının səviyyəsi aşağı salınmışdır.

Yeni torpaq sahələrinin əkin dövrünə qatılması, suvarılan torpaq

sahələrinin genişləndirilməsi və torpaqların suvarılmasının səmərəliliyinin yüksəldilməsi işlərinin davamı olaraq Kəngərli rayonunun Böyükdüz kəndi ərazisində 339 hektar sahədə də qapalı suvarma şəbəkəsinin tikintisinə başlanılmış, 380 metr ana xətt çəkilmişdir. Həmçinin Şahbuz rayonunun Külüs kəndi ərazisində yeni tikilən nasos stansiyası vasitəsilə suvarılacaq sahədə işlər davam etdirilmiş və 1,82 hektar sahə əkin üçün yararlı hala salınmışdır.

"Rayon mərkəzi və ətraf kəndlərin içməli su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması" layihəsi çərçivəsində Babək rayonunun Nehrəm qəsəbəsi və Araz kəndində 280 metr su, 160 metr kanalizasiya, Kəngərli rayonunun Xok kəndində 7,9 kilometr su xətti çəkilmişdir. Sədərək və Kəngərli rayonlarında tikintisi aparılan yuxarı və aşağı su anbarlarında işlər başa çatdırılmış, nasos stansiyaları binalarında tikinti işləri davam etdirilmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin mətbuat xidməti

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Vergi Xidməti və onun yerli orqanları tərəfindən dekabr ayında muxtar respublika ərazisində fəaliyyət göstərən ticarət, iaşə, xidməti və digər sahələrdə yoxlama və monitorinqlər davam etdirilib, 6 vergiödəyicisində qanunvericiliyin pozulması faktları aşkar olunub. Belə ki, operativ

Operativ vergi nəzarəti tədbirləri görülür

vergi nəzarəti tədbirləri zamanı 1 vergiödəyicisində əhali ilə nağd pul hesablaşmalarının aparılması, 1 vergiödəyicisində malların təqdim edilməsi zamanı qaimə-faktura təqdim edilməməsi, 1 şəxsin vergi orqanlarında uçotda durmadan fəaliyyət göstərməsi, 3 vergiödəyici-

sində isə "Fərqlənmə nişanı" olmadan avtomobil nəqliyyatı ilə sərnəşindəşimə ilə məşğul olması faktları aşkarlanıb və həmin şəxslər barəsində qanunamüvafiq tədbirlər görülmüşdür.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Vergi Xidmətinin mətbuat xidməti

Heydər xanlı məscidinə yeni həyat bəxş edilir

Qədim yaşayış və mədəniyyət mərkəzlərindən olan Naxçıvanda tarixi keçmişimizi əyani şəkildə əks etdirən abidələrin qorunması, yaşadılması istiqamətində hər il genişmiqyaslı işlər görülür, tarixi tikililər, türbələr, məscid və ziyarətgahlar bərpa olunur, onlara ikinci həyat verilir. Hazırda Babək rayonunun Cəhri qəsəbəsindəki tarixi Heydər xanlı məscidi də özünün orijinal layihəsi əsasında yenidən inşa olunur. İbadət ocağı ikimərtəbəli olacaq. Birinci mərtəbə kişilər, ikinci mərtəbə isə qadınlar üçün nəzərdə tutulub. Məscidin minarəsi 19 metr olacaq və burada axund otağı da yaradılacaq.

Məlumat üçün bildirək ki, Cəhri qəsəbəsində yerləşən və el arasında Heydər xanlı məscidi kimi tanınan

ibadət ocağı Naxçıvanda orta əsrlərdə yaradılan məscidlərdən biridir. AMEA Naxçıvan Bölməsinin Tarix, Etnoqrafiya və Arxeologiya İnstitutunun direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü Fəxrəddin Səfərlilə "Naxçıvanın məscid və ziyarətgahları" kitabında bu məscid barədə yazılıb: "Heydər xanlı məhəlləsində yerləşən bu məscidin divarları kvadrat formalı çiy kərpicdən inşa olunub, fəsadı bismiş kərpiclə üzlənib. Məscid qoşamehrablıdır. Qeyd etmək la-

zımdır ki, Naxçıvan bölgəsində qoşamehrablı məscidlərə, demək olar ki, nadir hallarda rast gəlinir. Xüsusi memarlığa, qədim tarixə malik olan məscid hazırda yarımçıq vəziyyətdədir". Həmin nəşrdə müəllif qeyd edir ki, XV əsrə aid olan ibadət ocağı sovet hakimiyyəti illərində təsərrüfat məqsədilə anbar kimi istifadə olunub. Məqsəd ondan ibarət idi ki, xalqımız milli və dini dəyərlərimizdən uzaq düşsün. Beləliklə, Heydər xanlı məscidi həmin dövrdə baxımsızlıq ucbatından güclü aşınmaya məruz qalıb, divarları və dam örtüyü uçub dağılıb.

Qeyd edək ki, Cəhri qəsəbəsində 6 məscid və son dövrlərdə tikilən 2 Mərasim evi vardır.

Xəbərlər şöbəsi

Muxtar respublikada özünüməşğulluq proqramı həyata keçirilməkdədir

1 nəfəri cəzaçəkmə müəssisəsindən azad olunan, 1 nəfəri şəhid ailəsi, 4 nəfəri isə gənclərdir.

Bununla əlaqədar keçirilən tədbirdə çıxış edən Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi naziri Nicat Ba-

bayev muxtar respublikada sosial qayğıya ehtiyacı olan ailələrə göstərilən dövlət qayğısı, onların məşğulluğunun təmin olunması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər barədə danışıb. Vurğulanıb ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri 2019-cu il 29 mart tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın icrası aztəminatlı ailələrin, cəzaçəkmə müəssisələrindən azad edilmiş, ha-

belə sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin özünüməşğulluğunun təmin edilməsi istiqamətində sosial layihələrin icrasına əlverişli zəmin yaradıb.

Nicat Babayev sosial qayğıya ehtiyacı olan şəxslər adından göstərilən diqqət və qayğıya görə Ali Məclisin Sədri minnətdarlığını bildirib. Sonra çıxış edənlər özünüməşğulluq proqramının icrasının əhəmiyyətindən danışıb.

Proqrama cəlb edilmiş sakinlər göstərilən diqqət və qayğıya görə

minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Qeyd edək ki, verilmiş aktivlərdən səmərəli şəkildə istifadə olunmasının stimullaşdırılması məqsədilə ötən dövr ərzində təsərrüfatlarını nümunəvi şəkildə inkişaf etdirən Babək rayon Nehrəm qəsəbə sakini Vilayət Fərəcova və Sədərək rayon Sədərək kənd sakini Zülfiyyə Kazımovaya otodöğrənən aqreqat verilib. Nazirlik tərəfindən bu kimi həvəsləndirici tədbirlərin gələcəkdə də davam etdirilməsi nəzərdə tutulub.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin mətbuat xidməti

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri tapşırığı ilə həyata keçirilməsinə başlanılan, mühüm sosial əhəmiyyətə malik özünüməşğulluq proqramının icrası uğurla davam etdirilir. Belə ki, dekabr ayında muxtar respublika üzrə, ümumilikdə, 33 sosial qayğıya ehtiyacı olan ailə müəyyənləşdirilib və 21 nəfərin hər birinə 2 baş iribuynuzlu, 6 nəfərin hər birinə 20 baş xırdabuynuzlu mal-qara, 1 nəfərə 100 baş quş və quş yemi, 1 nəfərə qaynaqçı avadanlıqları və ləvazimatları, 4 nəfərə isə miniyerşumlayan aqreqat verilib. Özünüməşğulluğu təmin edilmiş şəxslərdən

Yanvarın 8-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Təhsil Nazirliyinin tabeliyinə verilən Televiziya və Radio Verilişləri Redaksiyasının təqdimatı keçirilmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Aparatının rəhbəri Üli Hüseynli çıxış edərək demişdir ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2020-ci il 18 dekabr tarixli Sərəncamı ilə muxtar respublikada təhsillə bağlı teleradio proqramlarının hazırlanması və yayımını təmin etmək, eləcə də sistemli maarifçilik işinin aparılması məqsədilə Televiziya və Radio Verilişləri Redaksiyası Naxçıvan Muxtar Respublikası Təhsil Nazirliyinin tabeliyinə verilmişdir. Artıq “Kanal 35” televiziya və “Naxçıvanın səsi” radiosu təhsillə bağlı televiziya və radio proqramlarını hazırlayan və yayımını həyata keçirən teleradio yayımçısı kimi fəaliyyətini davam etdirəcək, muxtar respublikanın təhsil müəssisələri ilə qarşılıqlı əlaqədə fəaliyyət göstərəcəkdir.

Qeyd olunmuşdur ki, muxtar respublikada həyata keçirilən təhsil siyasətinə, təhsil quruculuğuna, cəmiyyətin elm və təhsil üzrə ümumi maraqlarının təmin edilməsinə yönəlməmiş televiziya və radio proqramlarının hazırlanması və yayımı teleradionun proqram siyasətinin əsasını təşkil etməlidir. Tariximiz, mədəniyyətimiz, milli dəyərlərimizlə bağlı maarifləndirici verilişlərin ya-

yımı gənc nəslin vətənpərvərlik, eləcə də tarixi-mədəni irsimizə və milli dəyərlərimizə sədaqət ruhunda tərbiyəsində mühüm əhəmiyyətə malik olacaqdır. Teleradioda informasiya siyasəti də həyata keçiriləcək, muxtar respublika həyatında təhsillə bağlı yeniliklər və aktual məsələlər haqqında tamaşaçı və dinləyicilərə operativ məlumatlar çatdırılacaqdır. Uşaqların intellektual və fiziki inkişafı, sadə əmək vərdişlərinə yönəlməsi, istedadlarının üzə çıxarılması və sağlamliyinin qorunması ilə bağlı maarifçilik işi teleradionun proqram siyasətində əsas yer tutacaqdır. Muxtar respublikanın təhsil müəssisələrindəki mövcud imkanlar və şərait tədrisönlümlü teleradio verilişlərinin çəkilişini və yazılışını təşkil etmək üçün geniş imkanlar açıdır. Bu istiqamətdə sistemli iş aparılmalı, televiziyanın

fondunu yeni verilişlərlə zənginləşdirilməli, düzgün proqram siyasəti həyata keçirilməlidir.

Üli Hüseynli Ali Məclis Sədrinin müəyyənləşdirdiyi vəzifələrin icrasında kollektiv uğurlar arzulanmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Təhsil naziri Rəhman Məmmədov çıxış edərək demişdir ki, muxtar respublikanın ümumtəhsil məktəblərində yaradılmış şərait multimedia xarakterli dərsliklərin, elektron tədris vasitələrinin, yeni təlim metodlarının, o cümlədən STEAM təliminin təhsil prosesində tətbiq olunmasına geniş imkanlar açmışdır. Bütün bunlar isə muxtar respublikanın təhsil mühtində innovativ yanaşmaların tətbiqini təmin etməklə yanaşı, eyni zamanda təhsilin inkişafına da öz müsbət təsirini göstərməkdədir. Televiziya və Radio Verilişləri Redaksiyasının

Naxçıvanda təhsil televiziya və radiosunun təqdimatı olub

Naxçıvan Muxtar Respublikası Təhsil Nazirliyinin tabeliyinə verilməsi isə muxtar respublikada təhsilə göstərilən dövlət qayğısının növbəti bariz nümunəsi olmaqla, təhsilin informasiyalaşdırılmasında yeni bir mərhələ təşkil edir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin

tapşırığı əsasında artıq 2021-ci il yanvarın 1-dən “Kanal 35” televiziya tədrisönlümlü fəaliyyətə başlamışdır. Bu işə şagirdlərin asudə vaxtlarının səmərəli təşkili ilə yanaşı, onların maariflənməsinə, yeni biliklər əlmasına, əldə etdikləri bilikləri zənginləşdirməsinə geniş imkanlar yaradacaqdır. Təhsil Nazirliyi tərəfindən şagirdlərin Azərbaycançılıq məfkurəsi, milli-mənəvi dəyərlər, vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə olunmaları, onlara sağlam həyat tərzinin təbliği istiqamətində maarifləndirmə tədbirlərinin həyata keçirilməsi nəzərdə saxlanılır. “Ka-

nal 35” televiziya və radio mis-siyası maarifçilik olacaqdır. Rəhman Məmmədov təhsilə göstərdiyi dövlət qayğısına görə, muxtar respublikanın təhsil işçiləri adından Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədrinə minnətdarlığını bildirmişdir.

Tədbirdə Televiziya və Radio Verilişləri Redaksiyasının baş redaktoru Ramal Məmişov çıxış edərək bildirmişdir ki, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin Azərbaycan rəhbər seçilməsindən sonra bütün sahələrdə olduğu kimi, televiziya və radio da ölkəmizdə yeni bir inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuşdur. “Kanal 35” televiziya da ulu öndərimizin hakimiyyətə gəlməsinin

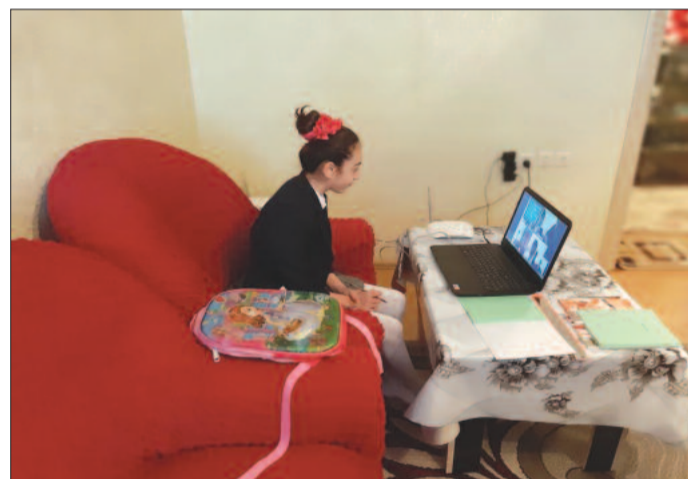
35 illiyi münasibətilə yaradılmışdır. **“Televiziya məktəb qədar vacib bir sahədir”**, – deyən Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Təlbovov diqqət və qayğı ilə “Kanal 35” televiziya və “Naxçıvanın səsi” radiosu böyük inkişaf yolu keçmişdir. Redaksiyanın kollektivi üzərinə düşən bu məsuliyyəti işin öhdəsindən gəlmək üçün səylə çalışacaq.

Sonda televiziyanın yeni fəaliyyət istiqaməti ilə bağlı videoçarx nümayiş olunmuşdur.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Təhsil Nazirliyinin mətbuat xidməti

Əsas ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan dövlət uşaq siyasəti Naxçıvan Muxtar Respublikasında uğurla həyata keçirilir. Muxtar respublikada bütün kateqoriyadan olan uşaqlara, o cümlədən sağlamliq imkanları məhdud uşaqlara daim diqqət və qayğı göstərilir, onların sosial reabilitasiyası, təlim-tərbiyələri, asudə vaxtlarının təşkili, cəmiyyətə inteqrasiyası, təhsil hüquqlarının həyata keçirilməsi və intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsi hər zaman diqqət mərkəzində saxlanılır. Xüsusi kateqoriyadan olan uşaqlara hassaslıqla yanaşılan muxtar respublikada müvafiq sahə ilə bağlı Dövlət proqramları qəbul edilmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2016-cı il 11 yanvar tarixli Sərəncamı ilə “2016-2020-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında sağlamliq imkanları məhdud uşaqların təhsili və reabilitasiyası üzrə Dövlət Proqramı” təsdiq edilmişdir. Qəbul olunmuş proqram Naxçıvan Muxtar Respublikasında müvafiq sahədə kadr potensialının təkmilləşməsinə və hər bir sağlamliq imkanları məhdud uşağın layiqli və təndəş kimi cəmiyyətə inteqrasiya olunmasına əlverişli şərait yaratmışdır. Müvafiq proqramın icrası ilə bağlı aid dövlət orqanları ilə yanaşı, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin üzərinə bir sıra vəzifələr qoyulmuşdur. Komitə hesabat dövrü ərzində sağlamliq imkanları məhdud uşaqların hertərəfli inkişafı, cəmiyyətə inteqrasiyası, sosial reabilitasiyası, təlim-tərbiyəsi, asudə vaxtlarının səmərəli keçirilməsi, istedadlarının aşkar olunması və sair ilə bağlı ardıcıl tədbirlər həyata keçirmişdir. Belə ki, mütəmadi olaraq sağlamliq imkanları məhdud uşaqların ailələri ilə əlaqə saxlanılmış, məlumat bazasının yenilənməsi ilə bağlı işlər görülmüş, uşaqların sağlamliq imkanları məhdudluq göstəricisi və səbəbləri araşdırılmış, əldə olunan məlumatlar yaradılmış bazaya əlavə olunmuş və uşaqların potensialına uyğun olaraq məktəbəqədər, məktəb, məktəbdənkənar təlim-tərbiyə və müalicə-reabilitasiya müəssisələrinə cəlb ilə bağlı tədbirlər görülmüşdür. Komitə tərəfindən məktəbəqədər yaşlı sağlamliq imkanları məhdud uşaqlar barədə məlumat bazası yaradılmış və baza hər rüb mütəmadi olaraq yenilənmişdir. 2020-ci il 1 iyul tarixə olan statistik məlumat əsasən muxtar respublikadakı bu kateqoriyadan olan 18 yaşadək 1881 uşağdan 257 nəfərin məktəbəqədər yaşlı uşaqlar olduğu müəyyən olunmuşdur. Məktəbəqədər yaşlı sağlamliq imkanları məhdud uşaqların cəmiyyətə inteqrasiyası

komitənin diqqət mərkəzində saxlanılmış, 18 uşaq məktəbəqədər təhsil müəssisələrinə cəlb edilmişdir. Komitə tərəfindən bu kateqoriyaya aid uşaqların məktəbəqədər müəssisələrə cəlb ilə yanaşı, Naxçıvan Şəhər Körpələr Evi və Ailələrə Dəstək Mərkəzinə cəlb də diqqətdə saxlanılmış və 9 uşaq mərkəzdəki təlimlərə yönəldilmişdir.

Məlumat üçün qeyd edək ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2009-cu il 14 fevral tarixli Sərəncamı ilə Naxçıvan Şəhər Körpələr Evinin fəaliyyət istiqaməti dəyişdirilərək Naxçıvan Şəhər Körpələr Evi və Ailələrə Dəstək Mərkəzi olmuşdur. Mərkəz həm körpələr evi, həm də sağlamliq imkanları məhdud uşaqların ailələrinə dəstək məqsədilə fəaliyyət göstərir. Bu da muxtar respublikada yaşayan müvafiq kateqoriyadan olan uşaqlara, eləcə də onların ailələrinə göstərilən diqqətin bariz nümunəsidir. Mərkəz yüksək səviyyəli kadrlar və müasir avadanlıqlarla təchiz edilərək uşaqların istifadəsinə verilmişdir. Həmçinin hesabat dövrü ərzində məktəbəqədər təhsil müəssisələrində təlim-tərbiyə işinin təşkilinə məsul işçilərin bu sahədə peşəkərlilik səviyyəsinin artırılması məqsədilə mütəxəssislər tərəfindən 3 dəfə kurs keçirilmiş və iştirakçılara geniş maarifləndirici məlumatlar verilmiş, materiallar, əyani vəsaitlər paylanmış, onları maraqlandıran suallar cavablandırılmışdır. Komitə tərəfindən təşkil olunmuş kurslara 158

Dövlət proqramı uğurla icra edilmişdir

müəllim və metodist cəlb edilmişdir. Hesabat dövrü ərzində ümumtəhsil müəssisələrinə 239, Naxçıvan Muxtar Respublikası Təhsil Nazirliyinin Gözdən Əlil Uşaqlar üçün Xüsusi İbtidai Məktəbinə isə 6 sağlamliq imkanları məhdud uşaq cəlb olunmuşdur. Proqramın icrası ilə əlaqədar

formasiya Mərkəzində fərdi, ailə və uşaq psixoloji məsləhət xidmətinin təşkili məqsədilə psixoloji dəstək xidməti yaradılmışdır. Hesabat dövrü ərzində komitə tərəfindən 23 sağlamliq imkanları məhdud uşaq müasir informasiya texnologiyalarından istifadə sahəsində biliklərin artırıl-

lamlıq imkanları məhdud uşaq muxtar respublikada fəaliyyət göstərən musiqi məktəblərinə, 45 sağlamliq imkanları məhdud uşaq isə məktəbdənkənar müəssisələrin dərnəklərinə cəlb olunmuşdur. Bununla yanaşı, 4 müvafiq kateqoriyadan olan uşaq peşə məktəblərinə yönləndirilmişdir.

İdmanın kütləvililiyinin təbliği, uşaqların sağlam və fəal həyat tərzinə yönəlməsi komitənin diqqət mərkəzində olmuşdur. Belə ki, komitə tərəfindən bu kateqoriyaya aid 11 uşaq muxtar respublikada fəaliyyət göstərən idman məktəblərinə cəlb edilmişdir. Bu qəbildən olan uşaqların istedadlarının aşkar çıxarılması məqsədilə tədbirlər, o cümlədən yaradıcılıq müsabiqələri, bilik və idman yarışları keçirilməsi də diqqətdə saxlanılmışdır. Belə ki, hesabat dövrü ərzində 16 dəfə müsabiqə təşkil edilmiş və ümumilikdə, müsabiqələrə 333 uşaq cəlb edilmişdir. Eyni zamanda komitə tərəfindən muxtar respublikanın kütləvi informasiya vasitələrinə sağlamliq imkanları məhdud uşaqların təhsili və sosial reabilitasiya tədbirləri ilə bağlı maarifləndirici çıxışlar edilmişdir. Ümumilikdə, hesabat dövründə 42 televiziya, 41 radio çıxışları olmuş, 36 qəzet materialı dərc edilmişdir.

Bundan əlavə, ənənəvi olaraq hər il talassemiya və hemofiliyalı uşaqlar üçün qanvermə aksiyası keçirilmişdir. Hesabat dövrü ərzində keçirilən qanvermə aksiyalarında 40 litr qan toplanaraq Naxçıvan Muxtar Respublika Xəstəxanasının Qan Bankına təhvil verilmişdir.

Həmçinin təqvimin əlamətdar günlərində sağlamliq imkanları məhdud uşaqların bayram görüşlərinə gedilmiş, onlara bayram sovgatı, ehtiyaclarına uyğun hədiyyələr və tibbi ləvazimatlar təqdim olunmuşdur. Ümumilikdə, hesabat dövründə 251 sağlamliq imkanları məhdud uşağa hədiyyə təqdim olunmuşdur.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi bundan sonra da xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqların hertərəfli inkişafı ilə əlaqədar lazımi tədbirlər görəcəkdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin mətbuat xidməti

Dünya şeiriyyətinin günəşək nur saçan müdrik siması, Şərq poeziyasının ecazkar qüvvəsi, Azərbaycanın bəşəriyyət tarixinə bəxş etdiyi dahi şəxsiyyətdir Nizami Gəncəvi... Onun yaradıcılığı dünya ədəbiyyatı tarixində təkrar-olunmaz bir mərhələ, yeni bir ədəbi-tarixi dövr və müdriklik zirvəsidir. Humanist, mütəfəkkir şair kimi şöhrət qazanan görkəmli ədibin əsərləri doqquz yüz ilə yaxındır ki, bədii söz xəzinəsinin incisi kimi bütün nəsillərin mənəvi dünyasına işıq saçıb, böyük tərbiyəvi əhəmiyyət kəsb edərək bəşəriyyətin yoluna mayak olub. Nizami Gəncəvi bir ədib kimi bütün dövrlərin fəvqündə dayanmağı bacarıb. O təkcə Azərbaycan xalqının deyil, bütün dünyanın sevimli şairi olaraq şöhrət qazanıb. Müdrik şairin yaratdığı obrazlar, ideyalar bəşəriyyətin hansı ölkəyə, hansı irqə və hansı millətə mənsubluğundan asılı olmayaraq, insanın ruhuna, aqlına və təfəkkürünə hakim kəsilir.

2021- ci il "Nizami Gəncəvi ili"dir

Bədii söz xəzinəsinin incisi və ya 880 illik bəşəri sərvət

Böyük şairin bəşəriyyətə tələq etdiyi mənəvi dəyərlər ən çətin zamanlarda da insanlar üçün bir ümid işığına, gələcəyə, inkişafa yol göstərən mənəvi bələdçi çevrilib. Nizami yaradıcılığı bəşəriyyətin müxtəlifliyini, bilik və kamillik yolu ilə zamanın axarını dəyişməyə çalışmasını təbliğ edir, ləyaqətli, ədalətli və ahəngdar bir cəmiyyətə səsləyir. Onun əsərləri mədəniyyətin xalqlar arasında körpü salmasını və ictimai şüuru təcəssüm etdirir. Şairin yaradıcılığı özündən sonrakı dövrdə böyük bir ədəbi məktəb formalaşdırıb. O hələ sağlığında özünə şəirdən əbədi bir mücəssəmə qoyub ki, ondan sonra yazıb-yaradan böyük sənətkarlar Nizamini özlərinə ustad biliblər. Nizami Gəncəvi sözünün işığında dünyanın müxtəlif ölkələrində yüzlərlə şair, filosof yetişib. Nəsimi qədər qüdrətli, Füzuli qədər əzəmətli şairlərin belə, yaradıcılıqlarında Nizami müdrikliyi duyulur.

Yazılı mənbələrdə Nizamının həyatına dair məlumat az olsa da, şairin əsərlərindən onun insanlığa nümunə olan şəxsiyyəti, mənəvi aləmi haqqında ətraflı məlumat almaq mümkündür. Görkəmli mütəfəkkirin mənəvi həyat yolu qədim Gəncə şəhərindən başlayır. 1141-ci ildə Gəncədə anadan olan Nizamini 1169-cu ildə Dərbənd hökmdarı öz sarayına cəlb etmək üçün ona Afaq adlı bir kəniş göndərir. Şair Afaqı qəbul edir və onunla evlənir. 1174-cü ildə Nizamini Afaqdan Məhəmməd adlı bir oğlu olur. 1179-cu ildə şairin həyat yoldaşı vəfat edir və o, ikinci dəfə Gövhər adlı bir qadınla evlənir.

İlk yaradıcılığı rübai yazmaqla başlayan Nizami dünya ədəbiyyatı tarixində beş poemadan ibarət "Xəmsə"-nin müəllifi kimi məşhurdur. O, xəmsəçilik ədəbi məktəbinin əsasını qoyaraq klassik ədəbiyyata yeni bir dünyagörüş, forma və məzmun gətirib. Nizami Gəncəvi 1176-1178-ci illərdə "Xəmsə"-yə daxil olan ilk böyük əsəri "Sirlər xəzinəsi"-ni yazıb. 1180-ci ildə Nizami Yaxın Şərqdə ilk romantik poema sayılan "Xosrov və Şirin" poemasını bitirərək Məhəmməd Cahan Pəhləvana hədiyyə edib. 1188-ci ildə Nizami üçüncü böyük əsəri "Leyli və Məcnun", 1193-1197-ci illərdə isə Ağsunqar Kötrə Arslana ithaf etdiyi "Yeddi gözəl" poemalarını yazıb. 1200-cü ildə Nizami yaradıcılığının ən uca zirvəsi sayılan "İskəndərnamə" ilə Azərbaycan poeziyasının ölməzliyini möhür vurub. "İskəndərnamə" poeması XII yüzillik Azərbaycan intibah şeiri və mədəniyyətinin əlçatmaz zirvəsidir. Bu poema İskəndər, alimlərin və Nizamının ölümü ilə tamamlanır. 1209-cu ildə Nizami Gəncəvi doğulduğu qədim Gəncə şəhərində vəfat edir. XIII-XIV əsrlərdə Nizamının Gəncə şəhərinin yaxınlığında – Əhmədli kəndində dəfn olunduğu yerdə – qəbri üstündə ağ əhəngdaşından türbə tikilir. XIX əsrin 40-cı illərində tamamilə dağılmaq təhlükəsi qarşısında qalan türbənin ciddi təmirə ehtiyacı olduğuna görə, 1891-ci ildə Gəncə-

vinin anadan olmasının ildönümü münasibətilə türbənin yerində Nizami Gəncəvinin məqbərəsi ucaldılır.

Nizami kimi dahi bir sənətkarın yaradıcılığına sovet dövründə dövlət səviyyəsində yüksək qiymət verilmiş ulu öndər Heydər Əliyev müdrikliyinin bəhrəsidir. Bu gün Nizami şöhrətinin, Nizami qüdrətinin qol-qanad açmasında ümummilli lider Heydər Əliyevin xidmətləri əvəzsizdir. Dahi şəxsiyyət ədəbi irsin qorunmasına qayğı göstərərək, nəinki Nizami Gəncəvinin, Azərbaycanın klassik şair və ədiblərinin ev-muzeylərinin yaradılması, xatirələrinin əbədiləşdirilməsi üçün böyük işlər görüb. Ulu öndər hər zaman şairin ölməz sənətinə, dünyanı bürüyən əbədi şöhrətinə çox yüksək qiymət verərək dahi söz ustasının irsinin geniş təbliğini, onun yubileylərinin müntəzəm surətdə keçirilməsini tövsiyə edirdi. Ümummilli lider Heydər Əliyev müxtəlif vaxtlarda şairin yubileylərinin keçirilməsi, ədəbi irsinin öyrənilməsi, əsərlərinin kütləvi nəşri barədə sərəncamlar imzalayıb, ədəbi ictimaiyyətin diqqətini xalqımızın və müdrik oğlunun şəxsiyyətinə, sənət ələminə daha yaxından cəlb edib. Ümummilli lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə 22 sentyabr 1975-ci və 4 yanvar 1978-ci illərdə "Nizami məqbərəsinin qorunması", 1 yanvar 1979-cu ildə Nizami Gəncəvinin ədəbi irsinin öyrənilməsinə, nəşrinə və təbliğini yaxşılaşdırmaq tədbirləri haqqında, 28 iyul 1981-ci ildə isə dahi mütəfəkkirin 840 illik yubileyi münasibətilə verilən qərar və göstərişlər böyük şair haqqında möhtəşəm tədbirlər görülməsinə, genişmiqyaslı tədqiqatlar aparılmasına səbəb olub. "Nizami" filminin çəkilməsi, "Xəmsə" kompleks abidələrinin ucaldılması, Nizami məqbərəsinin təmiri və qorunması, "Xəmsə"-nin yeni tərcümə və nəfis tərtibdə nəşr edilməsi, dünyanın bir çox şəhərlərində Nizamının heykəllərinin ucaldılması, Bakı Metropoliteninin stansiyalarından birinə "Nizami" adının verilməsi və digər tədbirlər ulu öndərin dahi Azərbaycan şairinə olan diqqət və qayğısının bariz nümunəsidir. Onu da qeyd etmək ki, mütəfəkkir şairin doğma şəhəri Gəncədə məqbərəsi, Bakıda, Sankt-Peterburqda və Romada heykəlləri ucaldılıb. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Ədəbiyyat İnstitutu və Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyi böyük şairimizin adını daşıyır. Böyük Britaniyanın Oksford Universitetinin Nizami Gəncəvi Mərkəzi hazırda uğurla fəaliyyət göstərməkdədir. Nizami xalqımızı BMT-də YUNESKO xətti ilə tanıdan ilk şəxs olub. Şairin 850 illik yubileyi şərəfinə 1991-ci il YUNESKO tərəfindən "Nizami ili" elan edilib.

Ulu öndər Heydər Əliyevin yolunu uğurla davam etdirən Prezident cənab İlham Əliyev də ölməz Nizami irsinə xüsusi ehtiram bəsləyir, onun təbliğinə həmişə böyük həssaslıqla yanaşır. Dövlət başçımızın böyük mütəfəkkirin anadan olmasının 880 illiyi münasibətilə

imzaladığı 2021-ci il 5 yanvar tarixli Sərəncamı ilə bu il ölkəmizdə "Nizami Gəncəvi ili" elan edilməsi şairin irsinə ehtiramın daha bir bariz ifadəsidir. Sərəncamda deyilir: "Nizami Gəncəvi ömrü boyu dövrün mühüm mədəniyyət mərkəzlərindən olan qədim Azərbaycan şəhəri Gəncədə yaşayıb yaradaraq, Yaxın və Orta Şərq fəlsəfi-ictimai və bədii-estetik düşüncə tarixini zənginləşdirən ecazkar söz sənəti incilərini də məhz burada ərsəyə gətirmişdir. Nizami Gəncəvinin geniş şöhrət tapmış "Xəmsə"-si dünya poeziya-fəlsəfi fikrinin zirvəsində dayanır. Mütəfəkkir şair çox sayda davamçılarından ibarət böyük bir ədəbi məktəbin bünövrəsini qoymuşdur. Nizamının ən məşhur kitabxana və muzeyləri bəzəyən əsərləri Şərq miniatur sənətinin inkişafına da təkan vermişdir". Sərəncam bəşəriyyətin bədii fikir salınmasında yeni səhifə açmış nadir şəxsiyyət, dünya ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri kimi Nizami Gəncəvinin tarixi irsinin misilsiz qiymətidir.

Nizami Gəncəvi yaradıcılığında cəmiyyətdəki ziddiyyətlər, ağır epik lövhələr, həmin ziddiyyət və ağırlıqlardan doğan narazılıqlar qədər bu ziddiyyətlərin, əzab və əziyyətlərin aradan qalxacağına, xeyrin hər zaman qalib gələcəyinə böyük bir ümid olub. Dahi mütəfəkkirin əsərlərinin əsas qayəsində məhz bəşəriyyət üçün ali məqsədlər dayanır. Böyük ədib "Xəmsə"-sində də, lirik şeirlərində də məhz mütərəqqi ideyaları, inkişaf niyyətlərini təbliğ edib. Dağıdıcılığı yox, quruculuğu, nifrəti, əzabı yox, onun rifahına çalışdığı önə çəkib. Ədaləti, insanpərvərliyi, sevgini, dostluğu, əməksevərliyi, dürüstlüyü, saflığı və bu kimi mənəvi keyfiyyətləri insanlığın zineti kimi görüb. Elə 2021-ci ilin "Nizami Gəncəvi ili" və Şuşanın Azərbaycan mədəniyyətinin paytaxtı elan edilməsi də əsrlərdən süzülüb gələn ümid işığının harmoniyası, xeyrin şərə qalibiyyətidir. "Nizami Gəncəvi ili"-nin xalqımızın Zəfər ilinə çevrilmiş 2020-ci ildən sonraya təsadüf etməsi 44 günlük Vətən müharibəsində xeyrin şərə üzərində qələbə çalması Qarabağ torpaqlarında hər kəsin rifah içində yaşamasına, xoşbəxt bir həyatın qurulmasına, insan hüquq və azadlıqlarının qorunmasına, ermənilərin illərlə xarabazarlığa çevirdikləri məkanlarımızın yenidən cənnətə çevrilməsinə zəmin yaradan qələbədir. Artıq Nizami Gəncəvinin bundan sonrakı yubiley tədbirləri mədəniyyət mərkəzimiz azad Şuşamızda da keçiriləcək, sevgisi ilə mənəvi dünyamızı hiyf edən Nizamının nigaran ruhu xeyrin böyük qələbəsindən sonra samada xoşbəxtliklə pərvaz edəcək, Nizami misralarının əsrlərdən gələn səsi bundan sonra da fəranlığın, ni-catin yolunu göstərəcək. Dünya bədii mədəniyyət tarixində ələmətdar möcüzələrdən olan Nizami sənətinin kamillik və müdriklik zirvəsinin söz gülüstani bütöv Azərbaycana xoş tərəvət saçaacaq.

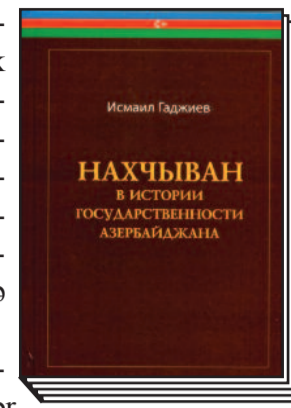
✎ Gülcəmal TAHIROVA

Naxçıvandan bəhs edən fundamental monoqrafiya Rusiyada nəşr olunub

AMEA Naxçıvan Bölməsinin sədri, akademik İsmayıl Hacıyevin "Naxçıvan Azərbaycanın dövlətçilik tarixində" adlı monoqrafiyası Rusiya Federasiyasının Sankt-Peterburq şəhərində rus dilində işıq üzü görüb.

Giriş, səkkiz fəsil, nəticə, bibliografiya, əlavələr və adlar göstəricisindən ibarət olan monoqrafiyada Naxçıvanın Azərbaycanın dövlətçilik tarixində rolu, qədim və orta əsrlər dövründə burada mövcud olmuş dövlətlərlə əlaqələri, Naxçıvan xanlığının tarixi, onun Rusiya imperiyası tərəfindən işğalı məsələləri tədqiq edilmişdir. Xanlığın işğalından sonra çarizmin yaratdığı inzibati-ərazi bölgü sistemi, həyata keçirəli köçürmə siyasəti, ermənilərin Naxçıvan ərazisində yerləşdirilməsi, irəli sürülən əsassız ərazi iddiaları, həmin iddiaların reallaşdırılması üçün ermənilərin dinc əhaliyə qarşı törətdikləri qırğınlar tarixi faktlar əsasında oxuculara təqdim edilmişdir. Bununla yanaşı, müəllifin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə Naxçıvanda ictimai-siyasi vəziyyət, Araz-Türk Respublikasının yaradılması, Naxçıvanın muxtariyyətləşməsi ilə bağlı apardığı uzunmüddətli tədqiqatların nəticələri də burada öz əksini tapmışdır.

Əsərdə Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin bərpasında Naxçıvanın yeri və rolu, ümummilli lider Heydər

Əliyevin siyasi fəaliyyətinin Naxçıvan dövrü, ərazinin yeni statusunun təsbit edilməsi ilə bağlı məsələlər araşdırılmış, Naxçıvanın yeni Konstitusiyasının qəbul edilməsi, muxtar dövlətin əsas inkişaf istiqamətləri və qazanılmış nailiyyətlər tədqiqat qatı cəlb olunmuşdur.

Monoqrafiyanın "Əlavələr" adlı hissəsində Moskva və Qars müqavilələrinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının Naxçıvan Muxtar Respublikasından bəhs edən VIII fəsilinin, eləcə də Naxçıvan Muxtar Respublikasının Konstitusiyasının mətnləri verilib.

Kitabın elmi redaktorları Sankt-Peterburq Dövlət Universitetinin Şərq fakültəsinin Yaxın Şərq ölkələri tarixi kafedrasının müdiri, tarix elmləri doktoru, professor Nikolay Dyakov və universitetin Türk filologiyası kafedrasının dosenti, tarix elmləri namizədi Akif Fərzəliyevdir. Nəşrin redaktoru tarix üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Emin Şıxəliyev, rəyçilər isə AMEA-nın müxbir üzvləri Fəxrəddin Səfərlı və Musa Qasımlıdır.

Tarixçilər, tədqiqatçılar, eləcə də Azərbaycanın dövlətçilik tarixi ilə maraqlanan hər kəs üçün nəzərdə tutulmuş bu dəyərli kitab artıq rusdilli tədqiqatçılar üçün daha əlçatandır.

AMEA Naxçıvan Bölməsinin mətbuat xidməti

Televiziya və radioların peşəkarlıq fəaliyyətinin yüksəldilməsi diqqət mərkəzindədir

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Televiziya və Radio Şurası 2020-ci ilin dekabr ayında da muxtar respublikada fəaliyyət göstərən teleradioların fəaliyyətini izləmiş, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin fərman və sərəncamlarından, təsdiq olunmuş Dövlət proqramları və Tədbirlər planlarından irəli gələn vəzifələrin teleradiolarda icrasını diqqətdə saxlamışdır. Qeyd etmək ki, teleradioların əməkdaşları dekabr ayında baş verən yeniliklərə operativ yanaşmış, fəaliyyətlərini gündün tələblərinə uyğun qurmuşlar. Şura dekabr ayında muxtar respublikada fəaliyyət göstərən teleradiolarda texniki və yaradıcılıq baxımından keyfiyyətin yüksəldilməsinə xüsusi diqqət göstərərək yanaşı, həm də teleradioların monitorinqini aparmışdır.

Muxtar respublikada teleradioların inkişafına göstərilən diqqət və qayğı peşəkarlıq fəaliyyətinin yüksəldilməsi ilə nəticələnmişdir. Dekabr ayında Naxçıvan Dövlət Televiziyasının öz teleməhsulları efirin 72 faizini əhatə etmiş, digər telekanalların istehsalı olan materialların yayımı minimum həddə endirilmişdir. Dekabr ayında verilişlərin növbəti 107 sayı efirə təqdim olunmuşdur.

Əvvəlki aylarda olduğu kimi, dekabr ayında da vətənpərvərlik mövzusu diqqət mərkəzində olmuşdur. Televiziya əməkdaşları tərəfindən hazırlanan verilişlərin əksəriyyətində Vətən müharibəsində iştirak etmiş qazilərimiz əsasda telemateriallar hazırlanmışdır. Vətənpərvərlik mövzusu ilə yanaşı, televiziya digər mövzulara da müdaxilə edilmiş, iqtisadi, ictimai-siyasi, hüquqi, muxtar respublikada aparılan tikinti-quruculuq işləri, təhsil, səhiyyə sahələri geniş işıqlandırılmışdır.

Şura tapşırıqlara uyğun olaraq Naxçıvan Dövlət Radiosunun efirini müntəzəm olaraq izləmiş, radioda fəaliyyət göstərən ədəbi-bədii və ictimai-siyasi redaksiyaların fəaliyyətini müqayisəli şəkildə təhlil etmişdir. 2020-ci ilin dekabr ayında radio, ümumilikdə, 596 saat efirdə olmuşdur. Ümumi efirin 51 faizini radionun öz istehsalı olan veriliş, proqram və ədəbi-bədii kompozisiyalar, 49 faizini isə konsert və digər hazır radiomateriallar təşkil etmişdir.

Naxçıvan Dövlət Radiosunun de-

kabr ayında da əsas mövzusu vətənpərvərlik olmuşdur. Belə ki, ay ərzində efirə təqdim edilən "Sizdən soruşuruq", "Sizli bizli" verilişlərində Vətən müharibəsinin iştirakçıları qonaq olmuş, bəzi ilə telefon bağlantısı yaradılmış və onlar müharibə xatirələrini danışmışlar.

Şura dekabr ayında "Kanal 35" televiziya fəaliyyətini də yaxından izləmiş, proqram siyasəti diqqətdə saxlanılmışdır. "Kanal 35" televiziyasında maarifləndirici və məlumatlandırıcı videomaterialların yayımı istiqamətində dekabr ayında 384 videomaterial efirə təqdim edilmişdir ki, bu da efirin 72,3 faizini təşkil etmişdir.

Şura əməkdaşları dekabr ayında "Naxçıvan səsi" radiosunun efirini müntəzəm olaraq izləmiş və monitorinqini aparmışdır. Bəhs edilən dövrdə radio 248 saat efirdə olmuşdur. Efir müddətində 83 saat canlı yayım proqramları və verilişlər hazırlanaraq dinləyicilərə təqdim edilmişdir.

Xalqımızın əzəmətli qələbəsi ilə nəticələnən 44 günlük Vətən müharibəsinin şəhid və qaziləri unudulmamış, efirdə "Tarix yazan qəhrəmanlar" adlı radioveriliş yayımlanmağa başlamış, şəhid ailələri və qazilərdən müsahibələr təqdim olunmuşdur.

Efirə təqdim edilən hər bir materialın keyfiyyətinə, vətənpərvərlik mövzularının çoxluq təşkil etməsinə xüsusi əhəmiyyət verilmişdir.

Tədbirlər planına uyğun olaraq şura sosial şəbəkələrdə Naxçıvanla bağlı yayılan məlumatların təhlilini də aparmış, bəhs edilən dövrdə sosial şəbəkələrdə Naxçıvanla bağlı 300-dək foto və video, həmçinin xəbər paylaşmışdır.

Hesabat dövründə şura tərəfindən Naxçıvan Muxtar Respublikasında sosial-iqtisadi, elm, təhsil və mədəniyyət sahələrində əldə edilən nailiyyətlər, burada aparılan infrastruktur quruculuğu ilə bağlı mərkəzi mətbuat orqanları üçün 55-i mətbuat xidmətlərinin materialları olmaqla, 96 xəbər, 4 müsahibə və "Heydər Əliyev siyasəti ölkəmizi və onun Naxçıvan Muxtar Respublikasını möhtəşəm zəfərlərə, yeni-yeni uğurlara aparır" sərəlvəli analitik material hazırlanmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası
Televiziya və Radio Şurası

Əfsanəyə dönən ömürlər

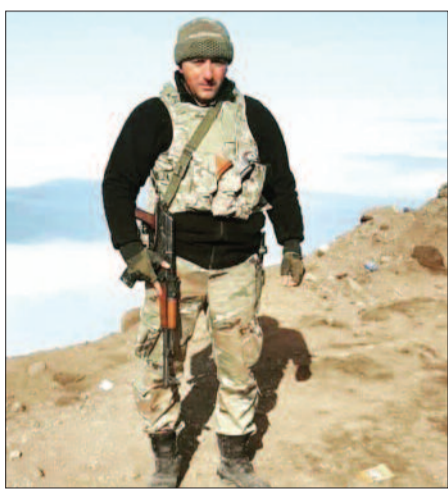
Vətəni, torpağı hər kəsdən çox sevirdi, vüsali da Vətən oldu

Bir ilə yaxın idi ki, toy hazırlığı götürdü Mədinə xala. Əzizləyib, oxşayırdı hər gün Vüsəlinin xına xonçalarını, bəy paltarını. Kənddəki ata evini təmir etdirib balasına bəy otağı bəzəyirdi. O, Mədinə xalının beş övladının ortancılı idi. Ailədəki iki qız, iki oğlan ailə qursa da, Vüsal hələ tələsmirdi, təhsilim bitsin, kursumu tamamlayım, xidmətimi edim ailə quraram, – deyirdi. Vüsəlinin vüsəlini görmək istəyən Mədinə ana ilə İslam kişi o günü həsrətlə gözləyirdilər. Vüsal isə hər məzuniyyətə gələndə kurslarda, təlimlərdə təltif edildiyi ordenləri, medalları gətirib anasının sinəsinə taxır, bax bütün bu medalları, ordenləri sənin sayəndə almışam. Sən məni vətənpərvər böyütməsəyidin, mən uğur qazana bilməzdim. Bunlar sənin haqqındır, ana, – deyirdi.

Bütün bunları qonağı olduğum şəhid ailəsində – Vüsal İslam oğlu Vəliyevin ruhunun işığına toplaşdıqımız bir ocaqda öyrənirəm.

Həmsöhbət olduğum Mədinə ana ürək yanığı ilə danışır:

– Övladlarımızın hamısı əzizdir, mənə. Vüsəlim isə tamam başqa idi.

sanki od düşmüşdü ürəyimin başına, özümə yer tapa bilmirdim. Həmin vaxt bir anlıq səs gəldi, sanki kimsə məni şəhid anası deyər səslədi, tez çölə çıxıb həyatə boylandım. Heç kim yox idi. Bircə ağ göyərçin gəlib qonmuşdu qapımıza. Sinəsi yaralı bir göyərçin. Sonradan bildim ki, həmin an balam şəhid olub. Bəlkə də, elə həmin ağ göyərçin Vüsəlinin ruhu imiş. Sülh tərəfdarı idi axı balam. Oğlumun cənəzəsi gələn gün də gəlmişdi həmin ağ, yaralı göyərçin.

Vüsəlinin cənəzəsi gələn günü mənə xəbər verdilər onun şəhid olduğunu. O an ağılımdan ilk keçən onu kim qarşılayacaq fikri oldu. İki oğlum var, qohum-qonşum çox olsa da, atası yox idi. İslam sağ olsa, balamı özü qarşılayardı, – dedim.

Öyrənəndə ki, elimizin əziz ağsaqqalı – Ali Məclisin Sədri Şəhidləri özü şəxsən qarşılayıb, yanan ürəyim az da olsa, sakitləşdi. Vüsəlim atasız qarşılanmadı, – dedim. İgidimi ocağımıza gətirəndə evimizi toy evi kimi bəzədim, yoluna qırmızı xalça sərdim. Toy çaldırdım balama. Sən şəhidlik köynəyini bəy paltarından üstün tutdun. Vətəni öz yarından, anandan, bacından çox sevdin, Vüsəlim, – dedim.

Apoş Vəliyev (qardaşı): – Vüsəlin ən böyük arzusu Vətənin bütövlüyü idi. O, dünyaya göz açdığı il elimizin üstünü qara buludlar almışdı. Uşaqlığı mənfur düşmənin atdığı mərmə səs-lərini, Vətən uğrunda döyüşlərdə canından keçən igidlər haqqında hadisələri dinləməklə keçmişdi. Uşaqlıq arzusu idi hərbiçilərin. Vətən müharibəsi başlayandan bir neçə gün sonra ondan xəbər ala bilmədik. Qəlbimizi şübhə didirdi ki, yaqın Murov əməliyyatında itirdik onu. Amma son ana kimi ümidli idim. Onunla son yazışmamızda, hər şey yaxşıdır, özünüzdən muğayət olun, narahatçılığa görə yoxdur, yazmışdı. O, həmlə batalyonunun komandiri idi. Vaxtilə Polad Həşimov kimi zabitlərdən öyrənmişdi hərbi sənətinin sirlərini. Həmişə deyirdi ki, mən əsl generalın tələbəsiyəm. İyulda baş verən tərxiatda Polad Həşimovun şəhid olmasından çox sarsılmışdı. Onun qisasını almağa can atırdı. Firsət tapıb Bakıya gələndə onun məzarına gedir, əziz generalımız, qisasınızı almadan bu dünyada bizə rahat nəfəs almaq haramdır, – deyirdi. O, hərbiçilərin o qədər sevirdi ki, yaralansa belə, ordudan tərxis olma. Qələbəyə böyük ümid bəsləyirdi. Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə qaytaracağı Qarabağı, – deyirdi hər dəfə

Azərbaycan əsgərinin dilində Vətən nəğməsi, könündə Qarabağ yanığı, ürəyində düşməndən nifrət hissi ilə döyüşə atıldığı, tarixi ədalətin bərpa edildiyi 44 günlük Vətən müharibəsində candan öncə Vətən deyən, sinəsini düşmənlə gülləsinə siper edən oğullarımızın sayəsində tarixə yazıldı Vətən savaşı. Hər bir əsgər aslan kimi döyüşdü, Azərbaycan xalqı bütün dünyaya sübut etdi ki, Vətəndən daha əziz, daha yüksək heç nə yoxdur. Belə Vətən sevgisi görməmişdi dünya dünya olanı. Vüsal kimi yüzlərlə igid Azərbaycan oğlu öz camı bahasına vüsəlinə – Vətəninə qovuşdu 30 ildir; torpaq həsrəti ilə yanan ürəkləri. Özləri isə xalqımızın ürəklərdə sönməyən məşəl döndülər.

✎ Ramiyyə ƏKBƏROVA

Bu günlərdə Süleyman Cəfərov, Pəri Əliyeva, Təranə Cəfərovanın müəllifliyi ilə “Təcili tibbi yardım” adlı kitab oxucu ünvanına yol alıb.

Yeni nəşrlər

“Təcili tibbi yardım” monoqrafiyası işıq üzə görüb

Naxçıvan Muxtar Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Elmi-Tibbi Şurasının 2019-cu il 12 noyabr tarixli qərarı ilə çap olunan sanballı monoqrafiyanın məsləhətçisi Naxçıvan Muxtar Respublikasının Səhiyyə naziri,

Azərbaycan Respublikasının Əməkdar Həkimisi Niyazi Novruzov, rəyçisi mərhum kardioloq-həkim Ali Əliyev, elmi redaktoru isə tibb elmləri doktoru, dosent İsa Abdullayevdir.

Kitabda təcili tibbi yardım xidmətinə dövlət qayğısından bəhs olunarkən Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talibovun səhiyyə müəssisələrinə təcili tibbi yardım avtomobillərinin təqdimatındakı bu sözləri xatırladı: **“Səhiyyə sahəsində ən mühüm məsələlərdən biri də təcili tibbi yardım xidmətinin təşkilidir. Ona görə ki, xəstəyə vaxtında tibbi xidmətin göstərilməsi onun həyatını xilas edir. Vaxtında və düzgün tibbi xidmət göstərilmədikdə isə insan həyatı üçün təhlükə yaranır. Bütün bunlar nəzərə alınaraq muxtar respublikada təcili tibbi yardım xidmətinin təşkil diqqətdə saxlanılır”.**

Monoqrafiyanın müəlliflərindən biri olan Süleyman Cəfərov muxtar respublikanın tanınmış kardioloq həkimidir. O, 1981-88-ci illərdə Naxçıvan şəhər Təcili yardım stansiyasında çağırışçı həkim işləyib. Hazırda Kardioloji Mərkəzin həkim ordinatoru, 2004-cü ildən Naxçıvan

Muxtar Respublikası Səhiyyə Nazirliyində Tibbi yardımın təşkilatı şöbəsinin müdürüdür. 2018-ci ildə Naxçıvan Dövlət Universitetinin Ümumi Təbabət və gigiyena kafedrasına baş

monografiyası işıq üzə görüb

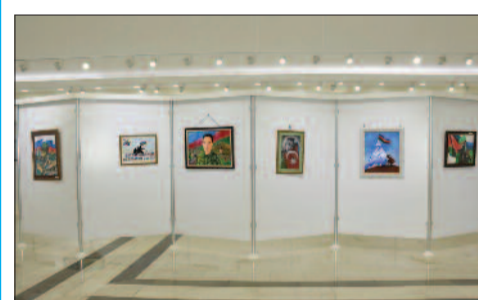
müəllim təyin olunub. Daxili xəstəliklər fənnindən dərs deyir. 2007-ci ildə “Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əməkdar Həkimisi”, 2008-ci ildə isə “Azərbaycan Respublikasının Əməkdar Həkimisi” fəxri adlarına layiq görüldü. 2 kitabın, 8 metodik vəsaitin, 25-dən artıq elmi məqalənin müəllifidir.

“Əcəmi” Nəşriyyat-Poliqrafiya Birliyində yüksək poliqrafik keyfiyyətlə çap olunmuş bu kitab 57 bölmədən, 566 səhifədən ibarətdir. Hər bir bölmədə təcili tibbi yardım ilə bağlı təhlil aparən müəlliflər mövzuya dair şəkillərlə, cədvəllərlə oxucuya maraqlı məlumatlar əldə etmək imkanı yaradıblar.

Kitabda müxtəlif təcili-təxirəsəlinməz tədbirlərə ehtiyac olan xəstəliklərin diaqnostikası və göstərilən ilkin tibbi yardımın xronoloji ardıcılığı öz əksini tapıb. Bütün ixtisas üzrə həkimlər üçün nəzərdə tutulan yeni monoqrafiyadan orta tibb işçiləri, bu sahə üzrə təhsil alan tələbələr də istifadə edə bilərlər. Həm də hər bir oxucuya ünvanlanan bu kitab zaman-zaman öz dəyərini qoruyub saxlayacaq. Çünki bu sənin, mənim, onun, bütövlükdə, hamının bilməli olduğu məsələlərdən bəhs edir. İnanıq ki, özünün və doğmalarının əhatəsindəki insanların sağlamlığına biganə qalmayan hər kəs üçün “Təcili tibbi yardım” monoqrafiyası stolüstü kitab olacaqdır.

Hüseyn ƏSGƏROV

Gənclərin asudə vaxtı səmərəli təşkil edilir

Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyi tərəfindən dekabr ayında da gənclərin asudə vaxtlarının səmərəli təşkili, dünyagörüşlərinin formalaşdırılması, idmanın kütləvilərinə nail olunması istiqamətində ardıcıl tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Ötən ay könüllülüyün gənclər arasında daha geniş təbliğ edilməsi məqsədilə 5 dekabr – Beynəlxalq Könüllülər Günü ilə əlaqədar könüllü gənclər arasında futbol və “Xəmsə” milli intellektual oyunu üzrə yarışlar keçirilmiş, qalib gənclər mükafatlandırılmışdır.

Gənclərin intellektual səviyyəsinin artırılması və dünyagörüşünün formalaşdırılması, o cümlədən yol hərəkəti qaydalarının təbliği məqsədilə ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin tələbələri arasında “Nə? Harada? Nə zaman?” intellektual oyunu, 31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə gənclər arasında “Nə? Harada? Nə zaman?” intellektual oyunu üzrə “Qış kuboku” keçirilmiş, “Kim? Nə? Hara?” intellektual oyununun seçim və final mərhələlərinin televiziya çəkilişləri təşkil olunmuşdur.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin anım günü ərəfəsində gənclərin Heydər Əliyev Muzeyinə, Naxçıvanda turizm potensialının təbliği məqsədilə ali təhsil müəssisələrində təhsil alan əcnəbi tələbələrin “Welcome to Nakhchivan” adı altında “Əshabi-Kəhf Ziyarətگاهی” Dini-Mədəni Abidə Kompleksinə ekskursiyaların təşkil edilməsi, tələbələr arasında “Qarabağ Azərbaycandır!” adlı rəsm müsabiqəsi keçirilmişdir.

31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə Naxçıvan şəhərindəki “N” hərbi hissənin əsgərlərinə sovqat aparılmış, həmçinin muxtar respublikanın ictimai həyatında və yaradıcılıq sahəsində fərqlənən istedadlı yeniyetmə və gənclərlə görüş keçirilmiş, onların mükafatlandırılma mərasimi təşkil olunmuşdur.

Azərbaycan tarixində müstəsna xidmətləri olmuş şəxslərin, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda şücaət göstərmiş döyüşçülərin, o cümlədən Milli qəhrəmanların gənclər arasında tanidilməsi məqsədilə könüllü gənclər tərəfindən dekabr ayı ərzində “Qəhrəmanlar unudulmur” adlı videoçarxlar hazırlanmış və sosial şəbəkələrdə paylaşılmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin mətbuat xidməti

İtmişdir

Naxçıvan şəhəri, Heydər Əliyev prospekti, bina 16, mənzil 47 ünvanında Heydərrov Fəthəli Səməd oğlunun adına olan 7186 inventar nömrəli texniki pasport və 04/417 nömrəli qeydiyyat vəsiqəsi itdiyindən etibarsız sayılır.

ŞƏRQ qapısı

Baş redaktor:
MEHRİBAN SULTANOVA

Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan şəhəri, “Təbriz” küçəsi 1.

Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: serqqapisi@nakhchivan.az

Qeydiyyat №: 575

Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Nömrəyə məsul: Gülcəmal Tahirova

Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib və Əcəmi NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.

Tiraj: 1500. Sifariş № 20